

Charakter perzekúcie Cigánov v druhej polovici 18. storočia v Gemeri

Vladimír Gecelovský

Na rozdiel od západnej Európy, kde v XVI. storočí prebiehali vyhladzovacie akcie proti Cigánom, v Čechách a Uhorsku bolo postavenie Cigánov spočiatku pomerne lepšie. V tomto období ale začali prichádzať na naše územia početné skupiny zo západnej Európy. Prenasledované skupiny žili takmer výlučne z krádeží poľnohospodárskych plodín, hydiny a dobytká, čo predstavovalo pre poškodených citeľné straty. Z týchto ako aj ďalších dôvodov sa stolice bránili pred pobytom cudzích skupín nomádnych Cigánov a začali vydávať rôzne diskriminačné opatrenia, ktorých cieľom bolo spočiatku Cigánov z krajiny vyhnúť. Svedčia o tom napr. mandáty Ferdinanda I., uzákoňujúce útlak Cigánov, uznesenie moravských stavov z roku 1538, v ktorom sa uvádza, „že do dvoch týždňov musia byť Cigáni z kraja vyhnaní“, ¹ dokument o jednaní snemu v Augsburgu z roku 1548, v ktorom sa doslovne uvádza: „... kto Cigána zabije, z žiadného mordu vinen býti nemá“. ² V mandáte z roku 1549 nariaďuje Ferdinand I. vyviešť všetkých Cigánov z českých krajín za hranice. Pri ich chytení v tomto období boli obvyklými trestami odrezanie uší, nosa, rúk, atď. ³ Aj obyvateľstvo v Čechách zaobchádzalo s Cigánmi čoraz ukrutnejšie. Hovorí sa o tom napr. v edikte z roku 1556, v ktorom kráľ zakazuje topiť cigánske ženy a deti. Miesto topenia ich majú radšej využiť ako pracovné sily. ⁴ Leopold I. v roku 1688 nariadil vyhnúť Cigánov zo zeme. ⁵ V roku 1697 ediktom Leopolda I. boli Cigáni postavení mimo zákona. ⁶ Karol IV. zákonom z 20. júna 1721 prikazuje zabíjať ženy a ich deti vychovávať v špitáloch. ⁷ Nariadením z roku 1726 Karol IV. prikázal Cigánov — mužov vešať, ženám a chlapcom pod osemnásť rokov odrezať ucho, v Čechách pravé, na Morave a Sliezku ľavé. Návrat im bol zakázaný, pod trestom smrti. ⁸ V roku 1740 vyšlo nariadenie, podľa ktorého mal byť potrestaný každý, kto poskytol potulujúcim sa Cigánom potravu. ⁹

Z uvedeného možno usúdiť, že postavenie Cigánov bolo už vtedy celkom bezprávne a že boli postavení na milosť a nemilosť feudálov ako aj ostatnému obyvateľstvu. Vtedajšie nariadenia na jednej strane

zakazovali Cigánom viesť potulný a príživnícky spôsob života, na druhej strane im feudáli zabraňovali, aby sa usadili a viedli usadlý život. Neustále štvanie trvajúce celé stáročia sa pochopiteľne nepriaznivo odrazilo v ich spôsobe života, návykoch a vlastnostiach.

V prvej polovici XVIII. storočia žili Cigáni väčšinou ešte vo väčších, či menších skupinách pod právomocou vajdov a prechádzali z jednej časti krajiny do druhej. Okrem takýchto sa v krajine potulovali ešte početné skupiny, ktoré nepodliehali nijakej právomoci. Preto stoličné vrchnosti vydávali proti túlaniu sa Cigánov najrozličnejšie nariadenia, v ktorých sa im vyhrážali najtvrdšími trestami, no pritom k usadeniu im nedávali ani najmenšie reálne podmienky.

V druhej polovici XVIII. storočia boli Cigáni už pomerne často väznení, v stoličných väzeniach. Tak napríklad Gemerská stolica zaplatila v roku 1757 za pohreb Cigána, ktorý zomrel vo väzení jeden zlatý.¹⁰ Väzenie trvalo zvyčajne dva – tri mesiace, potom väznený dostal po 20 – 30 úderoch korbáčom a bol prepustený. U mužov boli tresty obvykle väčšie.¹¹

Mnohé nariadenia kráľovskej miestodržiteľskej rady z rokov 1750 – 1770¹² dokazujú, že až do polovice XVIII. storočia patrili Cigáni pod právomoc hlavného župana. Od druhej polovice XVIII. storočia začali vychádzať priame nariadenia, v ktorých sa prikazovalo, že Cigáni môžu žiť iba pod správou a právomocou zemepánov a nie županov ako predtým. Dokumentuje to i nariadenie kráľovskej miestodržiteľskej rady z konca roku 1761, ktoré bolo rozoslané jednotlivým stoliciam a v ktorom sa nariaďovalo kočujúcich Cigánov pripojiť k niektorému majetku a zároveň sa zakazovalo Cigánom zanechať miesto, ktoré už raz zaujali.¹³ Uvedené nariadenia jednotlivé stolice rozpracovávali na vlastné podmienky a vo forme obežníkov zasielali jednotlivým úradom. Dokumentuje nám to napr. aj obežník Gemerskej župy zo dňa 15. marca 1768, v ktorom hlavný slúžny Gemerskej župy Nagy Szentgyörgyi Zsigmund prikázal, že nestrpí, aby Cigáni vo svojom doterajšom živote zotrvali.¹⁴ Zároveň nariadil Cigánom, že sa nesmú vzpierať v prípade presídlenia z jednej osady do druhej. Presídlený Cigán sa musel usadiť v oblasti majetku zemepána buď v dome, alebo si mal vystaviť dom na určenom pozemku. Osobitne sa prikazovalo Cigánom poslušne slúžiť svojmu pánovi, platiť mu dane. Cigáni mali zakázané bývať v stane a nedovolilo sa im držať kone. Tí, ktorí držali kone, do dvoch mesiacov sa ich museli zbaviť. Pod hrozbou palicovania bolo prikázané Cigánom obliekať sa tak, ako sa oblieka ostatné obyvateľstvo. Cigánske ženy sa nemohli pokrývať plachtou a deti mali zakázané chodiť nahé.¹⁵

Problematiku Cigánov prerokúvalo aj valné zhromaždenie Gemerskej župy. O ňom informuje hlavný slúžny richtárov a obyvateľov obci listom

z 24. marca 1769, v ktorom sa okrem iného píše: „... rezolútne sa prikazuje, že cigáni musia bývať v domoch. Stany sa za žiadnych okolností nepovolia ... budú pod palicou richtára obce v prípade, že si vystavia domy, budú platiť aj dane.¹⁶ Takéto príkazy sa prirodzene nedali realizovať zo dňa na deň, keďže na takýto spôsob života Cigáni neboli pripravení a neurobilo sa ďalej nič, aby sa im v tomto smere pomohlo.

V snahe o čím rýchlejšiu asimiláciu sa voči Cigánom postupovalo veľmi tvrdo a násilne. Svedčí o tom napríklad aj nariadenie vicišpána Gemerskej župy Peticha Ladislava z 1. apríla 1777, v ktorom nariadil:

1. aby sa do Juraja každý Cigán obrátil k svojmu zemepánovi na územie, kde sa usadí natrvalo po skončení túlania sa

2. a keď už či zemepán alebo panstvo ho prijali, nech sa ihneď pustí do stavby domu a richtár obce nech dozerá na to, a keď by to nedodržiaval

3. nech to oznámi slúžnemu a aj za ten čas jeho slamou prikrytú chatrč treba zapáliť a tiež aj pláténé stany zničiť a oznámiť to slúžnemu

4. ak by v daktorej obci kováčske remeslo prevádzajúci Cigáni chceli si podržať dva alebo viac miestností, čo sa povoliť nedá, vtedy by musela obec dať im sedliacky dom aj kováčsku vyhňu, ale milostivá Kráľovská rada nepovoľuje, aby ich deti prevádzali kováčstvo.

5. Prikazuje sa obciam, aby desaťročné ba aj staršie cigánske deti a parobkov prideliť za sluhov sedliakom a tiež aj dievčatá nech nútia za slúžky. Za žiadnych okolností nie je možné dovoliť, aby deti ostali žiť s cigánskymi rodičmi. Ide o to, aby z Cigánov sa mohli vykoreniť zlé, darobné a podlé návyky a mohli si osvojiť pre budúcnosť prospešné návyky v sedliackej práci.

6. Akékoľvek vyhrávanie na husliach sa zakazuje. Richtári majú právo husle odobrať, ak by dakto z radov župných si dal vyhrávať, ak je urodzená osoba tak v peniazoch ak je to sedliak tak na svojej koži bude pokutovaný.

7. Doteraz nosené šaty, čižmy a iné sedliacke oblečenia už nevkusné sú zakázané, prikazuje sa aby sa v obliekaní prispôbovali sedliackym osobám. Ak by richtári zanedbávali odobrať ženám plachty, ktorými sa pokrývajú, budú za to stíhaní a v tomto smere musia byť zvlášť pozorní.

8. Chov koní je spojený s krádežami a preto každý cigán do (božieho tela), môže koňa predať alebo zameniť za vola, ináč po tomto termíne nájdeného koňa pri ňom treba skonfiškovať a mimo aj prísne telesné potrestať.¹⁷

Jedným z najdrastickejších zásahov v snahách o asimiláciu Cigánov bolo odoberanie detí Cigánom, ktoré boli prideľované do robotníckych a meštiackych domácností. Že sa jednalo o skutočne násilné a drastické opatrenia, svedčí aj nariadenie slúžneho Makayho Eleka zo Štítnika v Gemerskej župe zo dňa 6. apríla 1780, v ktorom sa uvádza: „... prika-

zuje sa pod tvrdou pokutou, aby cigánske deti od deviateho roku počnúc boli vzaté a v obci pridelené do služby (za sluhov). Deti nesmú chodiť nahé, starší musia nosiť obleky, ženy nesmú chodiť v špinavých šatách alebo v plachte. Ak na prvé napomenutie neposlúchnu, vtedy treba trestať deti prútom, starších palicou alebo korbáčom až kým sa rozkazu nepodrobia . . . nedovoliť im pracovať po sediačky ani variť a spať na zemi. Nech pracujú po stojačky, nech si vystavia dielničku, kde budú stojačky pracovať".¹⁸ V tom istom roku 29. októbra 1780 nariaďuje slúžny Makay Elek zo Štítnika richtárom obcí pochytať všetkých potulujúcich sa Cigánov a odviesť ich do väzenia na hrad Krásna Hôrka¹⁹

O neúspechov v riešení tejto násilnej asimilácie nás presviedča napríklad i obežník Gemerskej župy zo dňa 30. júla 1787.²⁰ Podľa uvedeného obežníka malo sa zmeniť u Cigánov aj ich dovtedajšie pomenovanie, nemali sa viac nazývať Cigánmi, ale novosedliakmi, úradné Neubauermi alebo Uj- Magyarmi.

Z jednotlivých foriem týchto riešení možno usudzovať, že regulácia cigánskeho obyvateľstva sa vykonávala byrokraticky, nátlakom a násilím. Negatívne pôsobila tiež skutočnosť, že Cigáni, ktorí sa usadili, boli hneď zaťažovaní rozličnými dávkami, robotami ako aj zdaňovaním. Tento moment poukazuje na skutočnú podstatu a príčiny starostlivosti o Cigánov. Z množstva prijímaných nariadení z tohoto obdobia môžeme usúdiť, že stoličná šľachta nemala záujem na zvyšovaní daňovej platbyschopnosti cigánskeho obyvateľstva, pretože ho chcela vykorisťovať predovšetkým sama. V zaťažovaní štátnymi daňami videla obmedzenie možností na odvádzanie feudálnej renty. Podľa nariadenia Kráľovskej miestodržiteľskej rady stoliční slúžni mali štvrťročne navštevovať všetky cigánske osady vo svojom okrese a informovať o stave a priebehu asimilácie.²¹ No ako nám to dokumentujú správy z toho obdobia, celá záležitosť ich nie veľmi zaujímala a v najlepšom prípade poverili tým dedinských richtárov od ktorých súčasne čerpali potrebné informácie.²² Celá tzv. regulácia Cigánov, ktorá mala riešiť usadenie a rýchlu asimiláciu Cigánov, bola viacmenej administratívnou formou a nie konkrétnym riešením. Očakávané výsledky sa nedosiahli najmä preto, že vtedajšie politické zriadenie nedávalo základné predpoklady k jeho riešeniu.

V roku 1902 sa v Uhorsku pripravoval návrh zákona o riešení problémov Cigánov. Podľa navrhovaného zákona Cigáni sa mali deliť na dve skupiny. Do prvej mali patriť tí, ktorých časom by bolo možné pritiahnuť do občianskej spoločnosti, ktorí ako remeselníci a poľní robotníci by sa mohli užívať v obci, do ktorej mali byť násilne pridelení. Každéj obci mal sa nanútiť istý počet cigánskych rodín a obec mala prísne dozerať, aby boli matrikulovaní, ich deti aby chodili

do školy, chlapci a ženy boli zamestnaní. Do druhej skupiny mali patriť tí, ktorí by sa nechceli podrobiť spoločenskému poriadku. Títo mali byť umiestnení v štátnych trestných ústavoch na nútených prácach. Tieto trestné ústavy mali byť v Uhorsku dva, každý asi pre tisíc Cigánov.²³ V tomto období tiež minister vnútra Széll žiadal všetky stoličné vrchnosti, aby podali návrh, ako by sa mal usporiadať život Cigánov.²⁴ Návrh zákona však schválený nebol.

Nevšimavosť zodpovedných miest k otázke Cigánov v Uhorsku bola vyburcovaná v roku 1907 ostrou polemikou v tlači. Na adresu Cigánov sa uverejňovalo veľa pejoratívnych charakteristík, ktoré mali podporiť mienku o zbytočnosti pokusov zmeniť spôsob života Cigánov. V Cigánoch videli nielen nepolepšiteľný a nenapraviteľný živel, ale aj z hľadiska súkromnovlastníckych vzťahov „nebezpečného konkurenta“. Dokumentuje to aj názor pisateľa v Slovenských ľudových novinách v č. 32 z roku 1910.²⁵ Taktiež maďarský publicista Porzsolzs Kálmán v novinách Pesti Hírlap zo dňa 6. augusta 1907 píše: „... Kultúrny štát takú rasu zo svojho územia vykynoží. Vykynoží! Áno, to je jediné riešenie“.²⁶ V tomto období sa vyskytovali aj tzv. „poľovačky na podozrivých Cigánov“. Autor článku v Národných novinách č. 88 z roku 1907 opisuje jednu z takých „poľovačiek“ v Danošskom kraji, kde polapali 400 Cigánov, ktorých bili, mučili hladom a smädom. Tých, čo sa nechceli priznať, nechali vyhladovieť a takýmto vyhladovaným podhodili haringy a nedali im vodu a takto ich týrali smädom. Cigáni, ktorí sa pod mukami priznali k rôznym činom, po vypustení sa odvolávali a dokazovali, ako ich mučili.²⁷ Teda Cigánom neostávalo iné ako aj naďalej žiť prevažne na pokraji spoločnosti. Túto diferenciáciu ešte prehĺbilo nariadenie ministerstva vnútra č. 15 000/916 B. M. o potulných Cigánoch, ktoré nadobudlo účinnosť 17. mája 1916. Podľa tohto nariadenia bolo Cigánom zakázané sa túlať. Mali sa im zobrať záprahy, vozy a ich kone postaviť do vojnovéj služby. Cigánov tam, kde sa zdržovali, mali popísať a pokiaľ nemali trvalé bydlisko, policajné orgány ich mali vykázať do miesta riadneho pobytu, prípadne ich tam dopraviť postrkom. Predstavenstvo obce, ktorá bola vyznačená za ich bydlisko, bolo povinné postarať sa o ich stravovanie a stráženie. Cigáni len s donútením policajnej vrchnosti mohli si nadobudnúť kone, mulice a oslov. Cigáni od 18 do 50 rokov mali byť postavení pred asentačné komisie. Ti, ktorí by neboli súci za vojakov, mali byť prinútení pracovať. Cigáni nemohli dostať do rúk ani vojnovú podporu ani mzdu za prácu. S týmito peniazmi mohli manipulovať jedine obecné predstavenstvá, ktoré predovšetkým mali uhradiť trovy spojené s vydržiavaním Cigánov. Každý Cigán, ktorý dovŕšil 12. rok, alebo na ten vek vyzeral, mal dostať certifikát (legitimáciu – pozn. V. G.), v ktorej malo byť vyznačené miesto, na ktorom sa mal zdržovať

a ktoré bez potvrdenia policajnej vrchnosti nemohol opustiť. Evidovaný Cigán certifikát mal mať stále pri sebe. V prípade porušenia ustanovení uvádzaného nariadenia Cigán mal byť potrestaný väzením do 15 dní a peňažitou pokutou, ak skutok nespadal pod prísnejší trest".²⁸ V dôsledku nepriaznivého priebehu vojny, vyhranením závažných vnútorných konfliktov hospodárskeho, národnostného a politického charakteru, nariadenie z roku 1916 upadlo na niekoľko rokov do zabudnutia.

Ako jednu z hlavných príčin neúspechov v asimilácii Cigánov v tomto období je potrebné vidieť v triednej obmedzenosti osnovateľov rôznych nariadení, v podceňovaní historicko-spoločenských determinácií a hospodársko-sociálneho postavenia cigánskeho obyvateľstva. Preto tiež cieľom regulácie cigánskeho obyvateľstva nebolo zlepšiť ich postavenie, ale predovšetkým to, aby z Cigánov mohli urobiť zdroj štátneho zisku a vykorisťovania. Teda hospodársko-finančný záujem štátu stál na prvom mieste. Jemu mala slúžiť aj regulácia a asimilácia Cigánov. Formulácie rozličných nariadení boli viac-menej dodatkami k jednotlivým opatreniam a ich realizácia ostala len na papieri, pretože k nej neboli vytvorené konkrétne predpoklady.

POZNÁMKY

- 1 HORVÁTOVÁ, E.: *Cigáni na Slovensku*, Bratislava 1964 s. 58.
- 2 Kolektív: *Československá etnografia*, Praha ČSAV, 1956, s. 299.
- 3 WINTER z., c. d. s. 132.
- 4 Tamtiež.
- 5 ŠTOMPACH, Fr.: *Cigáni v Československé republice*. Praha 1929, s. 1.
- 6 JAMNICKÁ Z. ŠMERGLOVÁ: *Dějiny našich cikánů*. Praha orbis 1955, s. 130.
- 7 JAMNICKÁ Z. ŠMERGLOVÁ: c. d. s. 51.
- 8 SCHWICKER, J. M.: *Die zigeuner in Ungarn und Siebenbürgen*. Wien und Teschen 1883, s. 31, BLOCK, c. d. s. 39.
- 9 SCHWICKER, J. M., c. d. s. 31.
- 10 ŠOKA Rimavská Sobota – Archív Gemerskej stolice
Protocolum Gongretionale z roku 1757.
- 11 Tamtiež.
- 12 Väčšina nariadení kráľovskej miestodržiteľskej rady z rokov 1750 – 1770 bola zozbieraná a spísaná v rodinnej kronike turčianskych Revayovcov. Obsiahle výňatky uverejnil J. G. TAJOVSKÝ v článku *Cigáni v Turci pred pol druhu sto rokmi*. *Národné noviny* XXXIII. 1902.
- 13 HORVÁTHOVÁ, E.: c. d. s. 118.
- 14 ŠOKA Brzotín fond Magistrát Rožňava 26/1768.
- 15 Tamtiež.
- 16 ŠOKA Brzotín fond Magistrát Rožňava 11/1768 – rada.
- 17 ŠOKA Brzotín fohd Magistrát Rožňava 21/1777 – rada.

18 ŠOKA Brzotín fond Magistrát Rožňava 10/1780 – rada

19 ŠOKA Brzotín Magistrát Rožňava 57/1780 – rada.

20 ŠOKA Brzotín fond Magistrát Rožňava 93/1787 – rada.

V obežníku sa uvádza: „... Tak hlavná správna rada ako aj slávna Gemerská župa svojimi verejnými nariadeniami snažili sa privesť Cigánov k tomu, aby už konečne zanechali potulovanie a chodenie z domu do domu (žobrať) a zvykali si na sporiadaný život, obrábaním pôdy, alebo si zaistili živobytie dajakým remeslom. Keďže ale všetko úsilie bolo márne a Cigáni aj naďalej žijú bez práce a z almužny od iných, preto z týchto dôvodov najnovším pod číslom 05356 vydaným Kráľovským nariadením dáva sa na všeobecnú známosť, že cigáni naďalej nesmú ostať ani len pod pomenovaním Cigán a ktorí z nich nestanú sa občanmi s trvalým bydliskom a ktorí si nevybudujú riadne domy a nebudú sa obliekať podľa spôsobu ostatných občanov a budú sa vyhýbať práci na poli, alebo sa nenaučia dajakému remeslu, všetkých takých treba vyhnať z krajiny ...“ (príloha č. 17).

21 HORVÁTHIVÁ, E.: c. d. s. 124.

22 ŠOKA Brzotín fond Magistrát Rožňava 211/1777, 10, 57/1780, 93, 103/1787.

23 Národní Hlásnik, roč. 35, 1902 č. 22, s. 350 a č. 15 s. 237.

24 Národní Hlásnik, roč. 34, 1901 č. 13, s. 207.

25 Slovenské ľudové noviny, roč. 1., 1910, č. 32, s. 4.

V článku sa uvádza: „... nám nutno hľadiť na Cigánov aj zo stanoviska zárobkového. A tu sa nám Cigán stavia v cestu ako nebezpečný sok (konkurent) pri práci nájomníckej. Veď kde viacej práceschopných chudobných čaká na zárobok, tam bude aj denná mzda menšia, ako na mieste, kde nádeníkov málo. Ľud náš živí si teda sám tých, ktorí stláčajú aj tak chatrnú mzdu našských robotníkov. A tu musí do povahy prísť aj mravná strata slovenského nádeníka, keď následkom návalu polodivých Cigánov aj vážnosť (a s tým aj zaobchádzanie, prípadne aj stravovanie) našského nádenníctva v očiach prácedajcov klesá ... a keď sa ešte čo len letkom zmienime o tých neoceniteľných mravných, kultúrnych a tak i politických stratách, ktoré nám zapríčiňuje spolunažívanie s týmto polodivým nekultúrnym plemenom príživníkov ...“

26 Budapesti Hírlap, 6. augusta 1907.

27 Národné noviny roč. 38, 1907 č. 88

V ďalšom autor článku podáva zaujímavú charakteristiku W. H. RIEHLA na Cigánov: „Zvláštny príklad, ako ľud môže vtopiť sa do rodiny, podávajú cigáni. Už ich meno „Rom“ alebo „Romanisaal“ znamená „rodinný ľud“ Romanisaal nemá zeme, mesta, domu, jeho domov je rodina, kmeň. Len vnútri rodiny a kmene majú mravnosť a zákon – oproti ostatnému svetu nemajú mravných záväzkov. Len cigáňa nesvobodno ošudiť, okmíniť, ostatných, to je vec ľahostajná. Len brat ho môže uraziť, a požaduje satisfakciu, cudzí môže po ňom šliapať, do tváři mu napľuť, to sa jeho cti netýka, ako keď by ho pes pokúsal. Pieta rodinná je cigáňovo náboženstvo, poslušnosť mravov kmene je jeho zákon. Cigáň má rodinné podanie, ale nemá histórie svojho národa. Rodina udržiava ho pohromade, ale on nevie ani to, zkadiaľ pochodí a kam ide. Preňho nejestvuje ani historia iných národov. Cigánky milujú a opatrujú svoje deti, ale i deti obetujú za rodinu, za idol rodiny. Na počiatku osemnásteho storočia nemecká justícia dala повеšať tucet cigánov len preto, že boli cigáni. Ponevác cigáni považovali za dovolené kraďnúť, justícia považovala za dovolené ich vešať. Často dávali chyteným generálny pardon, jestli odokryjú úkryty ostatných a miesto ukradnutých vecí. Nevyzradili a dali sa vešať. Stalo so, že cigánku ušetrili,

lebo bola vysoko tehotná. Aby najprv porodila. Porodila, viedli ju k šibenici a sľubili jej pardon, keď ostatných cigánov vyzradí. Ale ona premohla ešte i materinskú lásku, ktorá jej prikazovala starať sa o červíčka na svet prišlého. Nevyzradila, dala sa obesiť, aby nepoškodila rodine a kmenu, dala sa obesiť silou všemohúceho rodinného ducha a ostavila dieťa svoje Bohu a jej krvavým šarhom.“

28 A Belügyi Közlöny, 1916, č. 24, s. 567.

© Vladimír Gecelovský 1990

Charakter der Zigeunerverfolgung in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts

Vladimír Gecelovský

Resumé

Während der ganzen Periode des Feudalismus bildeten die Zigeuner immer eine besondere und unterschiedliche Gruppe, mit der die Feudalherren auf eine ganz unterschiedliche Weise gehandelt haben, als z. B. mit den Leibeigenen. Zum Unterschied von den Leibeigenen wurden die meisten Zigeuner überhaupt nicht in den Produktionsprozeß eingegliedert, aber die Feudalherren wirkten auf sie dank ihrer Macht indirekt, mittels der verschiedensten Gesetze, Befehle und Anordnungen, welche sie berechtigt haben, die Zigeuner zu verfolgen. Diese Anordnungen hatten sowie täuschten keine Erziehungsziele vor, sie strebten die Beseitigung der Zigeuner auf jegliche Weise an. Die Bemühung nach der Beseitigung der Zigeuner bedeutete jedoch nicht, daß die Feudalherren kein Interesse gehabt hätten, aus den Zigeunern ihre Steuerzahler zu machen. Kein Wunder, daß die Zigeuner, die sich bis zu dieser Zeit in den Höhlen, Löchern und tiefen Wäldern verborgen haben, und die stets mit Angst, Hunger und im Unrecht gelebt haben, sich noch mehr von der Bevölkerung isoliert haben, und immer mehr Mißtrauen zu den Menschen sowie zu sich selbst gewonnen haben. Solches Leben formte ihren Charakter mit allen Besonderheiten, die sich vom Charakter der ansässigen Bevölkerung so sehr unterschieden haben.